

Gondoskodás a dolgozó emberekről

Szerdán délelőtt Szegeden, a Juhász Gyula Művelődési Házban ülést tartott a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa. Megtárgyalta a szakszervezetek társadalombiztosítási és egészségvédelmi tevékenységét. A tanácskozáson részt vett dr. Borka Alajos, a SZOT főosztályvezetője is.

Oláh Mihálynak, az SZMT elnökének megnyitója után dr. Németh Lajos, az SZMT vezető titkára tartott beszámolót. A téma érdekes volt, mert áttekintést nyújtott a társadalombiztosítás két évtizedes fejlődéséről.

A megye lakóinak 97 százaléka biztosított

Lényegében minden emberre kiterjedően megvalósult a társadalombiztosítás, a szervezett gondoskodás. Elegendő csupán felidézni az 1938-as adatokat, amikor hazánkban, családtagokkal együtt csak 2,8 millió ember élvezte az intézményes gondoskodást és segítséget, vagyis az ország népességének 31 százaléka. A felszabadulást követően egyre növekedett a biztosítottak köre, az ipari munkások és alkalmazottak után a mezőgazdasági dolgozókat is bevonták a társadalombiztosításba.

Az elmúlt esztendő adatai szerint az ország lakosságának 97 százaléka terjed ki a biztosítás, összesen 9,8 millió emberre. A megye adatai hasonlóak az országos adatokhoz. Csongrád megyében húsz évvel ezelőtt csak 35 ezer ember tartozott valamilyen formában a biztosítottak körébe. Jelenleg a társadalombiztosításban részesülő dolgozók és családtagok száma 422 ezer fő.

Gyors ügyintézés

A társadalombiztosítás munkáját a szakszervezeti szervek irányítják és segítik, egyes feladatokat maguk is ellátnak. Csongrád megyében például 210 szakszervezeti munkabizottság működik, s e bizottságokban 1260 aktív fejt ki valamilyen tevékenységet. Az üzemekben a társadalombiztosítási ügyek gazdája a Társadalombiztosítási Tanács, amelynek tagjait a szakszervezeti taggyűléseken választják. Ugyanígy bizottságok foglalkoznak a nyugdíjügyi kérdésekkel és más, a dolgozókat közvetlenül érintő társadalombiztosítási problémákkal.

A dolgozók, illetve a biztosítottak ügyeit legtöbb helyen közvetlenül az üzemben, a vállalatnál intézik. 1950-től kezdve a megye üzemében sorra létesültek üzemi kifizetőhelyek. Jelenleg Szegeden 89, Hódmezővásárhelyen 22 és Szentesen 26 üzemi kifizetőhely működik, ami azt jelenti, hogy a biztosítottaknak 76 százaléka tartozik üzemi kifizetőhelyekhez.

Évente kéthavi munkabér

Érdekes számokat mutat a társadalombiztosítás kiadás és bevétel rovata. Országosan például 16,3 milliárd forint volt a kiadás 1964-ben. Ugyanebben az esztendőben Csongrád megyében a társadalombiztosítási kiadások összege meghaladta a 460 millió forintot. A növekvő kiadások természetesen szoros kapcsolatban vannak az igényjogosultak számának emelkedésével, valamint a szolgáltatások színvonalának és igénybevételének emelkedésével.

E tényezők eredménye, hogy amíg a biztosítottak száma az elmúlt tizenöt év alatt két és félszeresére növekedett, addig a társadalombiztosítási kiadások összege több mint nyolc és félszeresére nőtt. Erdemes megemlíteni, hogy 1949-ben a szolgáltatások értéke egy dolgozóra számítva évente 1156 forintot jelentett, de tizenöt évvel később már évente 3865 forint volt az egy dolgozóra jutó szolgáltatások összege. Könnyen látható, hogy a dolgozók átlagban két havi munkabérnek megfelelő összeget kapnak a társadalombiztosítás révén évente.

Milyen kiadásokról beszél-

hetünk? Legnagyobb tétel a nyugdíjak összege. Csongrád megyében 1964-ben a nyugdíjasok száma meghaladta a 21 ezer főt, a nyugdíj címén kifizetett összeg pedig a 267 millió forintot. Azóta nőtt a nyugdíjasok száma is, de méginkább a nyugdíjak összege, hiszen tavaly jelentős emelést hajtottak végre az alacsonyabb kategóriákban. Ugyancsak jelentős tétel a betegellátásra fordított kiadások összege: megvénken két évvel ezelőtt e célra 187 millió forintot fordítottak.

A táppénzek, a gyógyser-ellátás és a családi pótlék végösszege szinte teljesen egy-egy esztendőben. Csúpan táppénz címén a megyében 65 millió forintot fizettek ki a múlt évben. A gyógyszer és a családi pótlék kiadásai meghaladták a 115 millió forintot. Miből fedezi a társadalombiztosítás ezt a tetemes kiadást? Egyrészt a munkáltatók és a dolgozók befizetéseiből, de ez önma-

ketünk? Legnagyobb tétel a nyugdíjak összege. Csongrád megyében 1964-ben a nyugdíjasok száma meghaladta a 21 ezer főt, a nyugdíj címén kifizetett összeg pedig a 267 millió forintot. Azóta nőtt a nyugdíjasok száma is, de méginkább a nyugdíjak összege, hiszen tavaly jelentős emelést hajtottak végre az alacsonyabb kategóriákban. Ugyancsak jelentős tétel a betegellátásra fordított kiadások összege: megvénken két évvel ezelőtt e célra 187 millió forintot fordítottak.

A kényérgyár területe adott, sajnos azt nem lehetett bővíteni, de az adott területen is dicséretes munkát végeztek az építők a Szegedi Sütőipari Vállalat elképzelései szerint. Pontosan 1 millió és 600 ezer forintot fordítottak az új építései és modernizálására. Az épületek „kipofozták”, az udvart betonlapokkal borították, új és fedett széntárolót építettek. Minden tisztaság és rendes. Ennyi lenne a külső. Persze belől sokkal több minden változott.

A hajdani fa- és szénfűtési kemencék helyett modern félautomata kemencéket vásárolt a vállalat. E mellett három olajtűzelésű kemencét állítottak fel. E korszerű kemencék a sütőlapátot valóban feleslegessé teszik, legalábbis a vetésnél, de előnyük inkább abban a tényben mutatkozik, hogy folyamatos üzemelésre képesek, bennük állandóan lehet kenyér, vagy süteményt sütni.

A magyar gyártmányú kemencéket olasz konstrukciójú tüzelőapparátussal szerelték fel. A műszerezett berendezést a kívánt hőfokra állítják, amely üzem közben teljesen automatikusan működik, ki- illetve bekapcsolja az égőfejeket.

Az új építést kényérgyár kapacitása 1 kilogrammos kenyér termelése esetében egy nap 140 mázsa. A Maros utcai üzem kenyérét már két sarokkal előbb egy fűszerüzletben „meozták” a vásárlók. Tessék a párbeszéd:

— Van friss kenyérük? — kérdez a vevő.
— Igen, egészen friss és szép.
— A vevő kezébe veszi a ropogós kenyér.
— Maros utcai?
— Igen.

gában kevés lenne, ezért az állam fedezi a kiadásoknak 40,5 százalékát.

Orvosi ellátás

A beszámolóból kitűnik, hogy Csongrád megyében és Szegeden az orvos-ellátottság kibírja a nemzetközi összehasonlítást is. 1964 végén hazánkban 18 800 orvos dolgozott, vagyis 10 ezer lakosra majdnem 19 orvos jutott. Ugyanezen időszakban Csongrád megyében 1009 orvos működött, tehát 10 ezer lakosra 23 orvos jutott, amely jobb az országos átlagnál.

Az orvosi ellátás színvonalát sokat fejlődött az elmúlt két évtized alatt, bár a beszámoló kifogásolta a rendelőintézetek zsúfoltságát. Az elmúlt évtizedek alatt építették ki a körzeti orvosi hálózatot, valamint komoly előrehaladást mutat az üzemorvosi hálózat fejlődése is. Részletesen foglalkozott a beszámoló az elmúlt esztendő közvetlen eredményével, a családi pótlékok és a nyugdíjak összegének fel-emelésével és más kedvezményekkel, szolgáltatások bevezetésével.

A beszámoló fölött élénk vita alakult ki. Végül a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának ülése állásfoglalást hagyott jóvá a társadalombiztosítási és egészségvédelmi munka további javítása érdekében.

Közéletünk hírei

KÁLLAI GYULA
FOGADTA AZ INDIAI
NAGYKÖVETET

Kállai Gyula, a Minisztertanács elnöke szerdán fogadta Jagdish Chandra Kart, az Indiai Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közelmúltban adta át megbízólevelét.

DOBI ISTVÁN TÁVIRATA

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait Habib Burgiba köztársasági elnöknek Tunézia nemzeti ünnepe alkalmából.

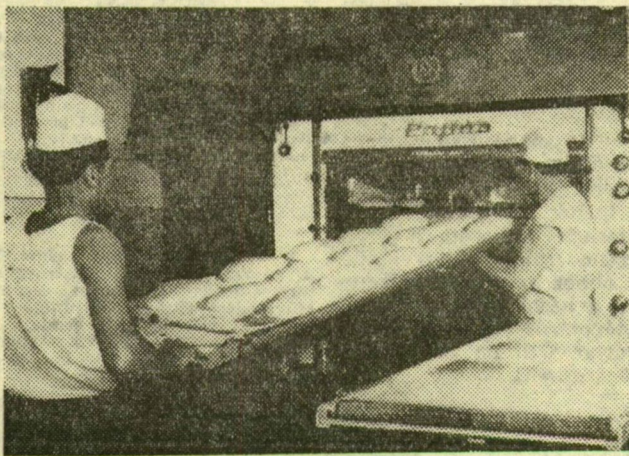
MAGYAR-KUBAI VIZUMEGYEZMÉNY

A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Kuba Kormányának között Budapesten lefolyt tárgyalások eredményeként egyezményt kötöttek, amely szerint a két ország hivatalos célból utazó állampolgárai számára kölcsönösen megszüntetik a vízumkövetelményt.

ELUTAZOTT A JUGOSZLÁV KERESKEDELMI KÜLDÖTTSEG

Radivoj Stakicnak, a jugoszláv külügyminisztérium főosztály-vezetőjének vezetésével Budapesten járt kereskedelmi küldöttség — amely a Külkereskedelmi Minisztériumban az árucserre-forgalom kérdéseiről folytatott megbeszéléseket — befejezte tárgyalásait és szerdán visszautazott Belgrádba.

Újjáépítették a Maros utcai kenyérgyárat

(Somogyi Károlyné felv.)

A vetőszekeret egyszerre 15 darab egykilós kenyéret továbbítja az újajta kemence gromrába. Marosi Jenő és Hugyecz György vetők begyakorlott mozdulatokkal dolgoznak a kemencénél

— Ott jó kenyéret sütnék — mondja elégedetten.

Úgy vélem, ennél nagyobb elismerés nem érheti a Maros utcai üzem dolgozóit. Bár a dolgozók néhány momentummal nem egészen elégedettek. S egyben-másban igazuk is van, például a gőzkemence harmadik sütőtőre, amely legfeljebb biztonsági szerepet játszhat, de mégis normaszámokkal jelentkezik munkájukban. Ami viszont objektív nehézség, azt talán bíráltni is felesleges: kicsi a lisztraktár és nyitott területen kell a ki-sültt kenyéret a raktárba szállítani. Ezek ugyan problémák, de mégis a dicsérni való került túlsúlyba az új-jáépítés után.

Az újjaépítés a munkások körülményeit is megváltoztatta. Elfogadható és tágas fürdő, öltöző létesült a férfi és a női dolgozók számára, sőt a régen óhajtott ebédlő is elkészült. A pékek maguk is elismerően szólnak az új üzemről és annak technikai berendezéseiről.

Csávás György üzemvezető mondta, hogy örülnek a változásnak: sikerült az elavult kemencéket kicserélni és elfogadható munkakörülményeket teremteni a Maros utcai üzemben. A vállalat gyártásvezetője, Rovó Ferenc ugyancsak elismerően nyilatkozott, elmondta, az újjaépített üzem lehetővé teszi, hogy a gven-gebb felszerelésű Dáni utcai

pékséget leállítsák, s tartaléküzemként tartásuk fenn, de ugyanakkor az 1-es üzemben is visszatérhetnek a napi két műszakra, a régebi három helyett.

E változásoknak természetesen a fogyasztókörön-ség látja a hasznát, mivel remélhetően jobb és frissebb kenyérhez jut naponta.

G. I.

A szövetkezeti ipar termelése évenként 1 milliárd forinttal nőtt

Az Országos Kisipari Szövetkezetek Szövetsége június 2-4. között tartja vezetőségválasztó küldöttközgyűlését. Ebből az alkalomból szerdán a Gellért-szállóban Erdős József, az OKISZ-elnöke sajtótájékoztatót ismertette a szövetkezeti ipar tevékenységét, feladatait.

A szövetkezeti ipar a legutóbbi küldöttközgyűlés óta eltelt öt év alatt sokat fejlődött. Dolgozóinak létszáma mintegy harmincezerrel nőtt és jelenleg kétszázhuszonhatezer. A szövetkezeti ipar termelése évenként átlagosan 1 milliárd forinttal növekedett, s tavaly már csaknem 16 milliárd forint volt. A javító-szolgáltató tevékenység értéke ugyancsak szépen, egymillióval emelkedett, ennek ellenére a la-

kosság igényeit még nem mindenben tudták kielégíteni. Bár a hálózat bővülését gátolta a helyhiány, az elmúlt öt év alatt 92 szövetkezeti üzletházat építettek. Különösen sokat fejlődött a szövetkezeti tisztító-, ruha-, fodrász- és épitőipar. Egyek között 6855 lakást építettek tavaly a szövetkezetek.

Az előző közgyűlés határozata szerint a tervezett 38 százalékos helyett mintegy négyszeresére növekedett a szövetkezeti export, s a kis-üzemek termékei ma már 84 országba jutnak el. Az OKISZ vezetőségének határozata szerint a budapesti szövetkezetek 5800 dolgozóval 89 vidéki telephelyet létesítettek. Ezt a tevékenységet a következő években is folytatják.

Az úttörők húsz éve

Társadalmunk nagy szeretettel emlékezik meg a két évtizedes jubileumához érkezett úttörőszervezet születésnapjáról. Sok reményre jogosító gyermekszervezetünk 1946. június 2-án kezdte meg életét.

Az „erkölcsnemesítőktől” az új típusú ifjúságig

Minden társadalom a saját törekvései érdekében formálja ifjúságát. Ez történt hazánkban is. Az első magyar ifjúsági mozgalom az Országos Erkölcsnemesítő Egylet szorgalmazására az 1890-es években jött létre. Célja hazafias és vallás-erkölcsi nevelés volt. Értsük ezen a százezer holdas latifundiumok hazafiságát és vallás-erkölcsi alapját. Egyes vonalban vezetett ez a a fasiszta levante mozgalomig.

Azóta a magyar glóbuszon nagyot fordult a világ: a szocializmust építjük. A felszabadulás után a fasisz-mussal fertőzött fiatalság gondolkodását és érzésvilágát kellett megtisztítani, a jövő fundamentumává formálni. 1945-ben a MADISZ-on belül a Kismagyarok Szervezete névvel kezdtek meg Budapesten a 6-14 éves gyermekek mozgalomba szervezését. Ez azonban rövid időn belül feloszlott. Újabb erőfeszítések következtek. Az MKP kezdeményezésére 1946-ban életre hívtuk az úttörő-szervezetet.

Ez volt az első olyan demokratikus gyermekmozgalom, amely a városok, tan-nyak, falvak gyermekeit egyaránt egyesítette. Később a gyermekmozgalom célját azonosítottuk az általános iskola célkitűzéseivel: sokoldalúan művelt, új típusú, kommunista erkölcsi tulajdonságokkal rendelkező emberek nevelje a serdülő ifjúságot.

A mozgalom határvizei

A gyermekmozgalom szervezésében az 1945 június-1946 április közötti időszak volt a legnehezebb. Ez volt az úgynevezett előkészítő korszak. Ez idő alatt zajlott le a már említett Kismagyarok Szervezetének életre hívása és felbomlása.

1946 április-október között a Gyermekbarátok Egyesületének égisze alatt területi és üzemi csapatok alakultak. 15 csapatban 150 úttörővel indult el ifjúsági szervezetünk. Ruházatuk: kék ing és fehér nyakkendő.

1945 október-1947 május között volt az iskolai úttörőcsapatok szervezésének ideje, az első úttörőkiadványok megjelenése. Az akkori Válás- és Köznevelési Minisztérium 1947. január 8-i rendelete megnyitotta az iskolai ruházat: fehér ing, kék nyakkendővel.

1947 május-1948 február: az iskolai úttörőcsapatok megerősödésének korszaka. A vezetőképzés fejlesztése, tankerületi referensek beállí-

tása, a Gyermekbarátok Egyesületének felszámolása, az Országos Úttörő Központ létrehozása és a kongresszusi verseny: ezek voltak a korszak legfontosabb eseményei.

1948 február-1949 június a győzelem korszaka. 1948. május 24-26-án volt az I. Országos Úttörő Konferencia. 1948 nyarán Budapesten 12 300 úttörő tett közös fogadalmat. 1948. július 31-én nyílt meg az Úttörő Köztársaság és indult el az úttörő vasút. Ekkor már 1600 csapatban százezer tagot számlált a nagy úttörőcsalád. Ruhájuk: fehér ing, vörös nyakkendő.

Az ellenforradalom után, 1957-ben az úttörőcsapatok újra szerveződtek. 1958-ban indult el a Forradalmi Nyomolvasó Mozgalom, majd később az Expedíció a jövőbe, végül az Úttörő a hazáért mozgalom.

Napjainkban az úttörők létszáma hazánkban 1 millió 200 ezer körül van.

Lelkes kezdeményezők

Csongrád megyében az úttörőcsapatok szervezése a következőképpen alakult: 1946-ban 5 úttörőcsapat, 1947-ben 31, 1948-ban, az iskolák államosításának évében, 250 úttörőcsapat. Eleinte egy iskolában külön leány-fiú csapat működött. Később ezeket összevonták. Jelenleg Csongrád megyében 220 úttörőcsapatban 45 ezer úttörő tevékenykedik.

A tankerületi referenseket 1947-ben állították be. Az első ifjúsági előadó — az azóta elhunyt — Kosóczy József lett. Közvetlen egyénisége, elhűsége és gyermekszerelete meghozta a maga gyümölcsét, megvénken az úttörőszervezet évről évre erősödött. 1948-ban kiépítették a megyei, városi, járási úttörőtitkárok rendszerét. Napjainkig a következő megyei úttörőtitkárok voltak: Kovács Alajos, Juhász Mihály, Tóth Ferenc, Paplúkács Teréz és Joó Ferenc.

A szervezés Szegeden is termékeny talajra talált. Az 1946-47-es tanév őszi hónapjaiban öt iskolában szervezték meg az első úttörőcsapatokat. A somogyitelepi iskolában Toldi István, a somogyitelepi községi iskolában Csóky Gusztáv, a móravárosi községi iskolában Heine Magdolna, az újszegedi Tisza-parti iskolában Perényi Oszkár, a Madách utcai iskolában Lakatos István csapatvezető indította el a szervezést. Az öt iskolában összesen 279 taggal kezdődött a szegedi úttörők élete. Ma már 10 ezer fölött van a Szeged városi úttörők száma.

Szeged úttörőinek életét sorrendben a következő városi titkárok irányították: Horváth József, dr. Csongor Győző, Miksi Margit, Konyecsni Mária, Borsányi Györgyné, Mazi Mihály és Gazdik Gyula.

1951. június 2-án megnyílt a szegedi úttörőház. Igazgatói sorrendben a következők voltak: Kántor Gabriella, Papp Gyula és Nagy Károly.

Az iskolák legjobbjait segítők

Piros nyakkendős úttörőink a párt által kitűzött feladatukat becsülettel teljesítik: a tartós tudásért, a fegyveremért vívott harcban az iskola legjobb segítők lettek. A sok ezer elültetett facsemete, a gyűjtött több ezer mázsa hulladék, a vonatokra menő gyűjtött vonaton, a sikeres kulturális versenyek a szemünk előtt alakítják ki a jövő embereit.

Az úttörőszervezet megalakulásának 20. évfordulóján meleg szeretettel köszöntünk minden úttörőpajtást. Becsülettel végzett eddigi munkájuk után bizunk abban, hogy az elért eredményeket fokozni fogják a szocialista hazához hasznos dolgozói, bátor katonái lesznek.

KOVÁCS ALAJOS